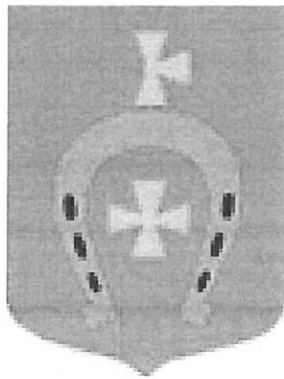

*Załącznik do uchwały Nr XXVI.0006. .2017
Rady Gminy w Siennicy
z dnia 08 czerwca 2017r.*

**Program
Wspierania Rodziny w Gminie Siennica
na lata 2017-2019**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	5
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	6
2. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SIENNICA	7
3. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE SIENNICA.....	8
3.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
3.1.1. DANE OGÓLNE	8
3.1.2. DEMOGRAFIA.....	10
3.1.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	11
3.1.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	12
3.1.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE.....	13
3.2. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO.....	14
3.2.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	14
3.2.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY.....	21
3.3. BADANIA ANKIETOWE	23
3.3.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.....	23
3.3.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH	32
3.4. ANALIZA SWOT	35
3.5. ADRESACI PROGRAMU	40
4. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	41
4.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	41
4.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	42
5. REALIZACJA PROGRAMU	55
5.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	55
5.2. FINANSOWANIE.....	55
5.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	55

WPROWADZENIE

Najogólniej rodzinę określa się jako podstawową komórkę społeczną, składającą się z rodziców (rodzica) i dzieci. Cechą wspólną wszystkich definicji rodziny jest to, że zapewnia ona ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Podkreśla się również instytucjonalną formę małżeństwa, poprzez którą powstaje system pokrewieństwa i dziedziczenia.

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcjonalną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny daje możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Siennica został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siennicy przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2017-2019, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2013-2015.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 (Dz. U. 2009 nr 114 poz. 946) w art. 18. stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2016 poz. 1137) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (popelnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2016 poz. 380) wyróżnia małoletniego (osobą przed ukończeniem 18 roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1666), tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16 a 18 rokiem życia).

Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18 roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 poz. 2082) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2016 poz. 1822) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Problematykę rodzinną podejmują również ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe.

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16. rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa.

Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny.

Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci (Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci, sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przystosowania nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie.

Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (Europejska Konwencja o statusie prawnym dziecka pozamałżeńskiego, sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w gminie Siennica na lata 2017-2019 będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1518),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 489),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r., 224 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 157),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r., poz. 162),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 785),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1860),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 239 z późn. zm.),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2014-2020.

2. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SIENNICA

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w gminie Siennica na lata 2017-2019 dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń Programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 4, co wskazuje na osiągnięcie zaawansowanego stopnia wdrożenia założeń programowych.

Zespół, uzasadniając tę ocenę, wskazał trudności, jakie napotkano w realizacji założeń programowych oraz osiągnięcia, jakie odnotowano, a dodatkowo określił przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania.

Trudności i ograniczenia w realizacji programu

W czasie realizacji programu pojawiły się trudności kadrowe, lokalowe i finansowe, które spowodowały, że realizacja części zadań rozpoczęła się pod koniec okresu programowania. Jest jednak kontynuowana i trwa do chwili obecnej.

Osiągnięcia w realizacji programu

Realizując założenia programowe, udało się:

- zatrudnić asystenta rodziny, który towarzyszy i wspiera rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- zatrudnić psychologa, który wspiera osoby i rodziny doświadczające przemocy,
- zabezpieczyć potrzeby materialne i finansowe rodzin z dziećmi,
- utworzyć koła zainteresowań w ramach działalności Biblioteki Gminnej,
- umożliwić rozwój dzieci i młodzieży w ramach projektów realizowanych przez szkołę,
- zorganizować bezpłatną pomoc prawną – dyżur prawnika w Urzędzie Gminy.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania

Działania, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania to:

- kontynuacja pogłębionej pracy socjalnej z rodzinami,
- kontynuacja dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym oraz marginalizacją,
- kontynuowanie wsparcia dla rodzin dotkniętych przemocą,
- wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (możliwość uzyskania wsparcia asystenta rodziny, pracownika socjalnego, psychologa),
- zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego (wsparcie finansowe, rzeczowe, stypendia),
- rozwój idei wolontariatu,
- realizacja projektów pozwalających na wyrównywanie różnic środowiskowych i likwidację dysfunkcji będących udziałem poszczególnych dzieci,
- kontynuowanie współpracy z podmiotami działającymi na terenie gminy na rzecz społeczności lokalnej.

3. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE SIENNICA

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Siennica została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych. Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie”, „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

3.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

3.1.1. DANE OGÓLNE

Gmina Siennica jest gminą wiejską położoną we wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie mińskim. Graniczy ona z gminami: Cegłów i Latowicz – od wschodu, Parysów – od południa, Pilawa i Kołbiel – od zachodu oraz Mińsk Mazowiecki –

od północy. Znajduje się w odległości około 50 km na południowy wschód od Warszawy i około 17 km na południe od Mińska Mazowieckiego. Siedzibą gminy jest Siennica.

W skład gminy wchodzi 39 sołectw: Bestwiny, Borówek, Boża Wola, Budy Łękawickie, Chełst, Dąbrowa, Dłużew, Drożdżówka, Dzielnik, Gągolina, Grzebowilk, Julianów – Wojciechówka, Kąty, Kośminy, Krzywica, Kulki – Ptaki, Lasomin, Łękawica, Majdan, Nowa Pogorzel, Nowe Zalesie, Nowodwór, Nowodzielnik, Nowy Starogród, Nowy Zglechów, Pogorzel, Siennica I, Siennica II, Siennica III, Siodło, Starogród, Strugi Krzywickie, Swoboda, Świętochy, Wólka Dłużewska, Zalesie, Zglechów, Żaków, Żakówek.

Gmina zajmuje powierzchnię 110,73 km². Przez południową jej część przepływa rzeka Świder. Jej malownicze plenery, a także sama Siennica na przełomie wieków XIX i XX, stały się tematem kilku obrazów najślawniejszego malarza polskiego modernizmu – Władysława Podkowińskiego.

Gmina Siennica posiada dogodne połączenia komunikacyjne do drogi krajowej Warszawa – Terespol, poprzez drogę wojewódzką Mińsk Mazowiecki – Seroczyn oraz do dróg krajowych Warszawa – Lublin i Ostrów Mazowiecka – Góra Kalwaria poprzez drogę powiatową Siennica – Kołbiel. Dobre połączenia komunikacyjne umożliwiają dojazd do pracy i szkół w Siennicy, Mińsku Mazowieckim i Warszawie.

Spośród funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych najwięcej działa w sektorze prywatnym. W 2015 r. powstały 33 nowe firmy, w większości jednoosobowe działalności gospodarcze.

Gmina ma również dobrze rozwiniętą sieć wodociągową oraz stale rozwijającą się sieć kanalizacyjną. Podjęto działania w celu rozbudowy sieci gazyfikacyjnej. Na jej terenie działa jedna oczyszczalnia ścieków. W roku 2015 zrealizowano m.in. takie inwestycje, jak: dobudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscowości Siennica oraz budowa ulicy Wiśniowej we wsi Nowa Pogorzel i ulicy Granicznej we wsi Grzebowilk.

Sieć placówek wychowania przedszkolnego i oświatowych to: 6 szkół podstawowych, 2 szkoły gimnazjalne, 1 szkoła ponadgimnazjalna oraz 9 oddziałów wychowania przedszkolnego.

Działalnością kulturalną w gminie zajmuje się Gminna Biblioteka Publiczna w Siennicy. W Zespole Szkół im. Hipolity i Kazimierza Gnoińskich w Siennicy znajduje się Muzeum Szkolne – Izba Pamiątek Siennickich Szkół.

Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie służą: hala sportowa, stadion, boisko piłkarskie Orlik. Na terenie gminy działają trzy kluby sportowe: GKS Fenix

Siennica, PKS Life Siennica oraz UKS Berek Żaków. Bazę noclegową oferuje 7 gospodarstw agroturystycznych, w których do dyspozycji jest 35 miejsc noclegowych.

Zadania ochrony zdrowia w gminie realizują 2 zakłady opieki zdrowotnej. Nie są prowadzone prywatne praktyki lekarskie. Na terenie gminy funkcjonuje również 1 apteka.

Pomoc społeczną na poziomie gminy świadczy mieszkańcom Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy Siennica współpracuje, udzielając im wsparcia rzeczowego, lokalowego oraz prowadząc doradztwo i konsultacje w sprawach dotyczących realizacji zadań publicznych.

3.1.2. DEMOGRAFIA

Z końcem 2015 roku gmina Siennica liczyła 7 331 mieszkańców, w tym 3 683 kobiety, które stanowiły 50,23% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła 66 osób na 1 km². Szczegółowe dane na temat struktury wiekowej ludności gminy i jej zmian w latach 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 456	1 455	1 569
liczba osób w wieku produkcyjnym	4 926	4 966	4 585
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	790	788	1 177
ogółem	7 172	7 209	7 331

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

W latach 2013-2015 liczba dzieci i młodzieży, osób w wieku produkcyjnym oraz osób starszych ulegała wahaniom. Zaznaczyć należy, że zdecydowanie wzrosła liczba osób starszych w 2015 r. w porównaniu z latami poprzednimi (z 790 w 2013 r. poprzez 788 w 2014 r. do 1177 w 2015 r.). W latach 2013-2015 z roku na rok zmniejszała się liczba urodzeń żywych i liczba zgonów. Obliczany na ich podstawie przyrost naturalny ulegał niewielkim wahaniom, najniższe wartości osiągając w 2013 roku. W latach 2013-2015 saldo migracji było stale dodatnie (odpowiednio: 5, 9, 82). Migracja ludności w gminie odbywała się prawie wyłącznie w ruchu wewnętrznym (jedynie w 2014 r. wymeldowano 3 osoby za granicę). Dane szczegółowe dotyczące przyrostu naturalnego i migracji przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba urodzeń żywych	100	93	78
liczba zgonów	89	67	66
przyrost naturalny	11	26	12

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
zameldowania spoza gminy	79	65	82
w tym z zagranicy	0	0	2
wymeldowania poza gminę	74	56	0
w tym za granicę	0	3	0
saldo migracji ogółem	5	9	82

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

3.1.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W latach 2013-2015 liczba budynków mieszkalnych w gminie Siennica zwiększyła się z 2 092 do 2 138. W analizowanym okresie łączna powierzchnia użytkowa mieszkań zwiększyła się o 8 122 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w gminie wzrosła o 1,42 m². W analizowanym okresie liczba mieszkań komunalnych utrzymywała się na stałym poziomie. W latach 2013-2015 gmina Siennica dysponowała 5 mieszkaniami komunalnymi, a ich łączna powierzchnia wynosiła 278,87 m². Liczba izb w mieszkaniach w latach 2013-2014 pozostawała na tym samym poziomie i wynosiła 20, natomiast w roku 2015 wzrosła do 30. Liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych ulegała nieznacznym wahaniom i wynosiła odpowiednio 10, 9 i 11. Analogicznie przedstawia się sytuacja dotycząca mieszkań socjalnych. W całym analizowanym okresie liczba mieszkań socjalnych również utrzymywała się na tym samym poziomie. Gmina Siennica dysponowała 4 mieszkaniami socjalnymi. Ich łączna powierzchnia wynosiła 174,54 m² w latach 2013-2014, a 152,49 m² w 2015 r. Zmniejszyła się również liczba osób zamieszkujących mieszkania socjalne. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
liczba budynków mieszkalnych w gminie	2 092	2 106	2 138
liczba mieszkań	2 206	2 223	2 261
liczba izb	9 292	9 394	9 620

powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	196 783	199 259	204 905
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	89,20	89,63	90,62
przeciętna liczba izb w mieszkaniu	4,2	4,22	4,25

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu gminy w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
liczba mieszkań komunalnych	5	5	5
liczba izb w mieszkaniach komunalnych	20	20	30
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	278,87	278,87	278,87
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	10	9	11
liczba mieszkań socjalnych	4	4	4
liczba izb w mieszkaniach socjalnych	8	8	11
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	174,54	174,54	152,49
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	7	7	6

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a w gminie Siennica realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek	3	3	1
liczba przyznanych dodatków	28	30	10
wartość przyznanych dodatków (w zł)	7 779,30	8 375,07	2.619,72

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

W latach 2013-2014 gmina wypłacała dodatki mieszkaniowe 3 rodzinom, a w 2015 r. 1 rodzinie, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie były w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych ulegała wahaniom: 28 w 2013 roku, 30 w 2014 roku i 10 w 2015 roku, również kwoty przeznaczone na ten cel ulegały wahaniom (7 779,30 zł w 2013 r., 8 375,07 zł w 2014 r., 2.619,72 zł w 2015 r.).

3.1.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim w latach 2013-2015 liczba osób bezrobotnych w gminie zmniejszała się: z 268 osób na koniec 2013 roku, poprzez 194 osoby na koniec roku następnego, do 161 osób na koniec roku 2015. Podobnie

zmniejszał się także udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie wśród pozostających bez pracy większość stanowili mężczyźni, których liczba wyniosła odpowiednio: 164 (w stosunku do 104 kobiet) na koniec 2013 r., 107 (w stosunku do 87 kobiet) na koniec roku następnego oraz 85 (w stosunku do 76 kobiet) na koniec 2015 r. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba bezrobotnych w gminie	268	194	161
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	5,44%	3,91%	3,51%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	104	87	76
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	38,80%	44,84%	47,20%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2013-2015 w powiecie mińskim, województwie mazowieckim i w kraju.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
stopa bezrobocia w powiecie mińskim	12,4%	10,7%	8,8%
stopa bezrobocia w województwie mazowieckim	11,1%	9,8%	8,4%
stopa bezrobocia w kraju	13,4%	11,5%	9,8%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2013-2015 powiat miński charakteryzował się wyższą, w stosunku do województwa mazowieckiego, stopą bezrobocia, choć stale była ona nieco niższa niż w skali całego kraju. Zarówno w powiecie, jak i w województwie poziom bezrobocia w rozpatrywanym okresie zmniejszał się.

3.1.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim na terenie gminy Siennica odnotowano w 2015 roku 66 przestępstw, z tego 17 to przestępstwa kryminalne w siedmiu kategoriach: kradzieże – 9, kradzieże z włamaniem – 3, bójka i pobicie – 1, uszkodzenie rzeczy – 3, uszczerbek na zdrowiu – 1. W żadnej z prowadzonych spraw nie stwierdzono udziału nieletnich.

Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim w przypadku ujawnienia czy ujęcia nieletniego sprawcy czynu karalnego, bądź podejrzanego o zachowania świadczące o postępującej demoralizacji, o zaistniałych zdarzeniach informowali Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim (Wydział ds. Nieletnich). Ponadto prowadzono na bieżąco współpracę z kuratorami sądowymi w zakresie osób nieletnich, jak również osób dorosłych objętych dozorem w związku ze stosowaniem przemocy.

W 2015 roku policjanci z Wydziału Prewencji KPP w Mińsku Mazowieckim uczestniczyli w wielu akcjach i programach prewencyjnych, które miały na celu utrzymanie i poprawę bezpieczeństwa publicznego w gminie Siennica. Podczas 502 przeprowadzonych interwencji oraz w ramach wykonywanych obowiązków służbowych wypełnili 16 formularzy Niebieskiej Karty „A” w stosunku do osób, do których zachodziło podejrzenie, że są dotknięte przemocą. Brali systematyczny udział w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych (4) i spotkaniach grup roboczych (166) oraz organizowali spotkania w szkołach o charakterze edukacyjno-profilaktycznym (15).

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Mińsku Mazowieckim w 2015 roku objął dozorem kuratorskim 22 osoby z terenu gminy Siennica. Sprawy prowadzone były przez społecznych kuratorów sądowych, a nadzorowane przez zawodowego kuratora sądowego. Natomiast w Zespole Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującym orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich prowadzono 25 spraw w stosunku do 61 osób (26 dorosłych i 35 osób niepełnoletnich).

3.2. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy Siennica oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich.

3.2.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. W 2015 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy do realizacji swoich zadań zatrudnił 4 pracowników socjalnych, kierownika, pracownika wykonującego usługi opiekuńcze, asystenta rodzin i 4

innych pracowników. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez GOPS na pomoc społeczną w gminie w latach 2013-2015.

Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2013-2015

wielkość wydatków	2013 r.	2014 r.	2015 r.
ogółem (w zł)	1.844.878,40	1.855.125,80	1 937 675,81
w tym na świadczenia pomocy społecznej	312.822	267.320	278 710,54
w tym na świadczenia rodzinne	1.276.976,40	1.315.585,80	1.460 033,60

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

W latach 2013-2015 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy zwiększała się z każdym rokiem. Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na realizację świadczeń rodzinnych.

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w latach 2013-2015, malała z każdym rokiem, od 307 w 2013 r., poprzez 296 w 2014r. do 252 w roku 2015. Malała również liczba osób w rodzinach objętych pomocą GOPS w tym okresie (513 w 2013 r., 427 w 2014 r., 422 w 2015 r.). Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2013-2015.

Tabela 10. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	307	296	252
liczba rodzin	181	150	141
liczba osób w rodzinach	513	427	422

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Najliczniejszą grupę wśród mieszkańców gminy Siennica korzystających ze wsparcia GOPS-u w latach 2013-2015 stanowiły rodziny dotknięte ubóstwem, bezrobociem i bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia GOPS-u z powodu ubóstwa zmniejszała się (z 347 w 2013 r., poprzez 333 w 2014 r., do 246 w 2015 r.). Zmniejszała się również liczba osób korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia (243 w 2013 r., 208 w 2014 r., 139 w 2015 r.). Wahaniom natomiast ulegała liczba osób w rodzinach korzystająca ze wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (z 200 w 2013 r., poprzez 182 w 2014 r. do 322 w 2015 r.).

Ważną przyczyną udzielania pomocy była także długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby malała z każdym rokiem (93 w 2013 r., 71 w 2014 r., 66

w 2015 r.). Natomiast liczba osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z powodu niepełnosprawności ulegała wahaniom (63 w 2013 r., 55 w 2014 r., 86 w 2015 r.).

Istotne przyczyny świadczenia pomocy społecznej w gminie stanowiły też problemy potrzeby ochrony macierzyństwa – liczba osób w rodzinach wahała się (168 w 2013 r., 152 w 2014 r., 177 w 2015 r.). Kolejną przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie był alkoholizm. W mniejszym stopniu mieszkańcy gminy korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak: zdarzenie losowe, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego oraz bezdomność.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane na temat liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej oraz przyczyn przyznawania tej pomocy przez GOPS w Siennicy w latach 2013-2015.

Tabela 11. Wybrane powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
ubóstwo	129	118	96	347	333	246
bezdomność	3	2	1	3	2	1
potrzeba ochrony macierzyństwa	32	29	38	168	152	177
bezrobocie	89	73	54	243	208	139
niepełnosprawność	34	32	42	63	55	86
długotrwała lub ciężka choroba	42	34	27	93	71	66
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	49	44	77	200	182	322
alkoholizm	12	6	6	22	8	12
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	3	2	4	5	4
zdarzenie losowe	1	0		4	0	

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

W latach 2013-2015 najczęstszą formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy była pomoc finansowa. Bardzo ważną formę wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy stanowiła pomoc rzeczowa. Była ona świadczona głównie w postaci dożywiania dzieci w szkołach.

Kolejną istotną formą pomocy, jakiej udzielano mieszkańcom, była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej (np. z PCPR, organizacjami pozarządowymi). Liczba osób w rodzinach objętych przez GOPS pracą socjalną ulegała wahaniom, osiągając najwyższą wartość w 2015 roku. Powody przyznania pomocy społecznej mają wpływ na formę wsparcia udzielanego

przez GOPS. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2013-2015 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 12. Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w Siennicy w latach 2013-2015

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
pieniężna	116	119	95	116	119	95	261	235	224
rzeczowa	194	177	159	91	85	81	378	359	341
praca socjalna	x	x	x	196	150	207	550	427	575
usługi opiekuńcze	8	7	6	8	7	6	8	7	9
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	5	5	5	x	x	x	x	x	x

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Wśród form pomocy świadczonej przez GOPS znalazły się również usługi opiekuńcze i ponoszenie częściowej odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej osób wcześniej zamieszkujących w gminie Siennica. W analizowanym okresie do DPS-u nie skierowano ani jednej osoby, a przebywało w nim po 5 osób z gminy w każdym roku.

W ramach realizowanych zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy przyznawał świadczenia rodzinne. Poniższa tabela prezentuje dane o liczbie i wartości świadczeń rodzinnych przyznanych w latach 2013-2015.

Tabela 13. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne (w zł)	1.277.727	1.302.740	1.455.049
liczba przyznanych świadczeń ogółem	9.815	9.750	9.571
rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
zasiłek rodzinny	5.299	5.210	5.067
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	32	32	23
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	239	153	183
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	167	200	190
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	240	219	216
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	316	310	308
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	645	704	664
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	990	1.021	951

zasiłek pielęgnacyjny	1.609	1.585	1.618
świadczenie pielęgnacyjne	212	231	287
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	66	85	64

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

W latach 2013-2015 wielkość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych w gminie zwiększała się z roku na rok (1.277.727 zł w 2013 r., 1.302.740 zł w 2014 r., 1.455.049 zł w 2015 r.), spadała natomiast liczba przyznanych świadczeń (z 9.815 w 2013 r. do 9.571 w 2015 r.). Najczęściej GOPS wypłacał zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny, dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej oraz dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej są także świadczenia alimentacyjne. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, ale także dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód.

Liczba mieszkańców gminy, którym w latach 2013-2015 GOPS przyznał świadczenie alimentacyjne malała (z 52 w 2013 r., poprzez 50 w 2014 r., do 39 w 2015 r.). Liczba wypłaconych świadczeń także malała (z 608 w 2013 r., poprzez 588 w 2014 r., do 492 w 2015 r.), wahanom ulegała wartość wydatków na ten cel. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	52	50	39
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	608	588	492
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne (w zł)	226.180	226.220	200.732

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. 2016, poz. 195) wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką

nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wysokość świadczenia wynosi 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1200 zł.

W 2016 roku GOPS w Siennicy wypłacił 8.033 świadczenia wychowawcze dla 962 dzieci z 614 rodzin z terenu gminy. Wsparcie na pierwsze dziecko uzyskało 335 rodzin, w których dochód na członka rodziny nie przekraczał 800 zł, oraz 32 rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, w których dochód na członka rodziny nie przekraczał 1.200 zł. Wsparcie na drugie i kolejne dziecko – bez względu na osiągnięte dochody – uzyskało 279 rodzin.

W 2015 roku 187 uczniów z terenu gminy skorzystało z pomocy w postaci jednego posiłku dziennie przyznawanego w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do:

- rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W 2015 roku GOPS w Siennicy zatrudnił jednego asystenta rodziny, który pracował z 9 rodzinami (39 dzieci). Jego praca koncentrowała się przede wszystkim na:

- przygotowaniu planu z rodziną;
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielaniu pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi;
- motywowaniu rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i aktywnego poszukiwania zatrudnienia;
- podejmowaniu działań interwencyjnych;

- prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla dzieci i rodziców.

GOPS w Siennicy, przystępując do Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015, pozyskał na realizację tego zadania środki z budżetu państwa w wysokości 13.125 zł. Z zadań własnych wydatkowano kwotę 3.361 zł.

W 2015 roku w gminie Siennica wydano 20 Kart Dużej Rodziny dla 20 osób z 4 rodzin. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

- 1) w wieku do 18 roku życia,
- 2) w wieku do 25 roku życia w przypadku gdy dziecko się uczy,
- 3) bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W roku 2013 przeprowadzono 13 rozmów interwencyjno-motywujących z osobami uzależnionymi, w roku 2014 9, a w 2015 przeprowadzono 16 takich rozmów. GKRPA występowała również do Sądu z wnioskami o podjęcie leczenia odwykowego (dla 1 osoby uzależnionej od alkoholu w 2014 r. i dla 4 osób w 2015 r.). W analizowanym okresie GKRPA w Siennicy nie skierowała na terapię żadnego sprawcy przemocy w rodzinie.

Gmina Siennica w roku 2015 przeznaczyła 107 000 zł na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, 3 000 zł na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii. Nie przeznaczono żadnych funduszy na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia pełną listę podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 15. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny	ul. Latowicka 9, 05-332 Siennica
2.	Urząd Gminy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Kołbielska 1, 05-332 Siennica
3.	Zespół Szkół im. H. i K. Gnoińskich w Siennicy świetlica socjoterapeutyczna	ul. Mińska 38, 05-332 Siennica
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Edwarda Szymańskiego w Grzebowilku	ul. Mazowiecka 37, 05-332 Siennica

5.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Siennicy świetlica socjoterapeutyczna	ul. Latowicka 16, 05-332 Siennica
6.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starogrodzie	Starogród 9b, 05-332 Siennica
7.	Zespół Szkół im. Zawiszy Czarnego w Żakowie świetlica socjoterapeutyczna	Żaków 48A, 05-332 Siennica
8.	Gminna Biblioteka Publiczna	ul. Latowicka 9, 05-332 Siennica
9.	Gminne Przedszkole w Siennicy	ul. Latowicka 15, 05-332 Siennica
10.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siennicy	ul. Akacyjowa 2a, 05-332 Siennica

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

3.2.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Mieszkańcy gminy korzystają ze wsparcia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim. Dane dotyczące działalności PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy Siennica w zakresie pieczy zastępczej w latach 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	1	0	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	3	4	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	0	1
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	6	7	3
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	6	0	1
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	4	5	4
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	2	2	0

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim.

W roku 2015 do adopcji nie zgłoszono żadnego dziecka z gminy. W latach 2013-2015 ani jedno dziecko nie zostało adoptowane. W roku 2013 umieszczono 3 dzieci w rodzinach zastępczych, a 2 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W 2014 roku 4 dzieci umieszczono w rodzinach zastępczych, ani jedno dziecko nie zostało umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W 2015 roku w rodzinach zastępczych nie umieszczono żadnego dziecka, natomiast jedno dziecko zostało umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W latach 2013-2015 w rodzinach zastępczych przebywało odpowiednio 6, 7 i 3 dzieci z gminy. W analizowanym okresie liczba rodzin zastępczych, które obejmowały opieką dzieci z gminy, wynosiła odpowiednio 4, 5 i 4.

Jeśli chodzi o pobyt w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, to w roku 2013 przebywało tam 6 dzieci, a w roku 2015 – 1 dziecko. Warto dodać, iż w latach 2013-2014 każdego roku usamodzielniono po 2 pochodzących z gminy wychowanków rodzin zastępczych.

Dzieci i rodziny z gminy Siennica objęte są także wsparciem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Mińsku Mazowieckim. Poradnia udziela pomocy dzieciom, uczniom i ich rodzicom (opiekunom prawnym) oraz nauczycielom przedszkoli, szkół i placówek mających siedzibę na terenie działania poradni, a także dzieciom i młodzieży nieuczęszczającym do szkoły, przedszkola oraz ich rodzicom (opiekunom prawnym), zamieszkałym na terenie działania Poradni. Pracownicy poradni realizują zadania również poza siedzibą poradni, w środowisku dzieci i młodzieży, w tym w środowisku rodzinnym.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogicznej w Mińsku Mazowieckim w roku szkolnym 2015/2016 objęła pomocą 134 osoby z terenu gminy Siennica. Świadczyła wsparcie m.in. w zakresie: diagnozy psychologicznej (określającej potencjał rozwojowy dzieci i młodzieży) i terapii psychologicznej (trudności w zachowaniu, problemy emocjonalne, wychowawcze i osobowościowe); diagnozy pedagogicznej (ustalenie przyczyn trudności edukacyjnych uczniów) i terapii pedagogicznej (zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia ogólnorozwojowe); diagnozy i terapii logopedycznej. Wydawała orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego i indywidualnego nauczania ze względu na stan zdrowia.

Mieszkańcy gminy Siennica korzystali także w analizowanym okresie ze wsparcia innych instytucji usytuowanych poza gminą, takich jak:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (osoby wymagające porad psychologicznych i prawnych),
- „Wspólnota Chleb Życia” Schronisko dla Chorych BETLEJEM (osoby bezdomne),
- Schronisko dla kobiet EMAUS (osoby bezdomne),
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej (osoby bezdomne),
- Schronisko „Wspólnota Chleb Życia” Dom Przemienienia Pańskiego (osoby bezdomne).

Poniższa tabela przedstawia wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy Siennica usytuowanych poza gminą.

Tabela 17. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Siennica usytuowane poza gminą

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Konstytucji 3 Maja 16, Mińsk Mazowiecki
2.	„Wspólnota Chleb Życia” Schronisko dla Chorych BETLEJEM	ul. Potrzebna 55, 02-448 Warszawa
3.	Schronisko dla kobiet EMAUS	ul. Stawki 27, 01-140 Warszawa
4.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Graniczna 18, Mińsk Mazowiecki
5.	Schronisko „Wspólnota Chleb Życia” Dom Przemienienia Pańskiego	Jankowice 38, 27-530 Ożarów

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

3.3. BADANIA ANKIETOWE

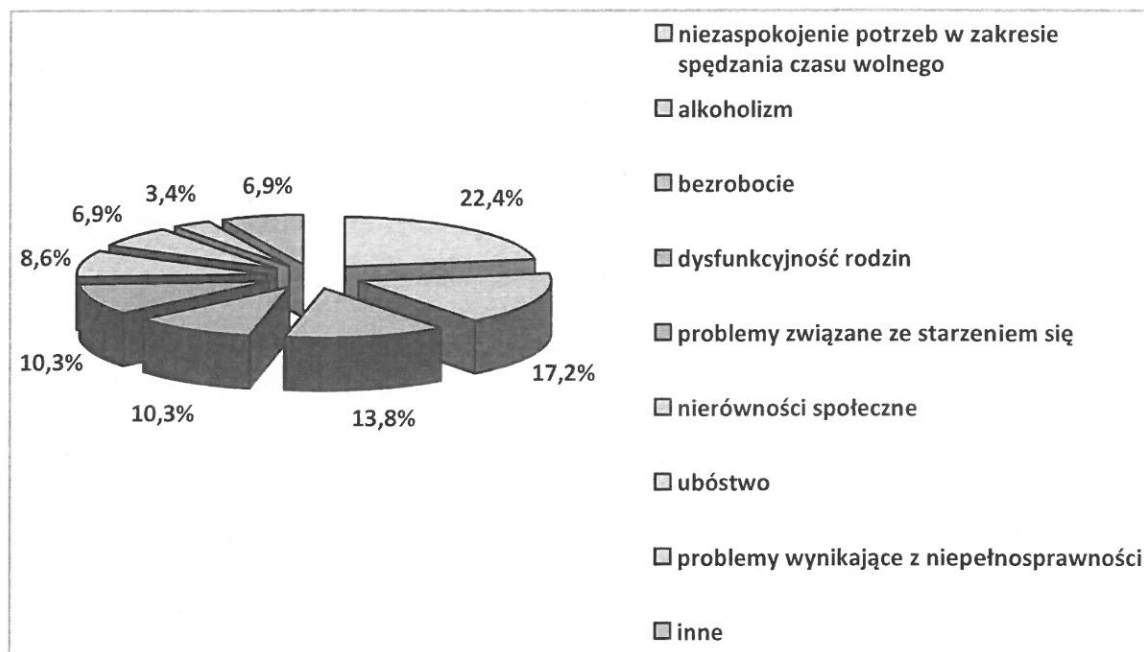
Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie gminy.

3.3.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 47 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Wśród ankietowanych było 57,4% kobiet i 42,6% mężczyzn. Dominującą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 45-55 lat (36,1% uczestników), a kolejna pod względem liczby osób była grupa w wieku powyżej 55 lat (27,6 % uczestników). Grupa wiekowa: 25-35 lat oraz 35-45 lat stanowiła 14,8% ankietowanych. Zaledwie 6,3% badanej próbki stanowiły osoby w wieku 20-25 lat.

W pierwszej kolejności poproszono respondentów o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą rodziny mieszkające w gminie Siennica. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy i niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniające się w gminie Siennica

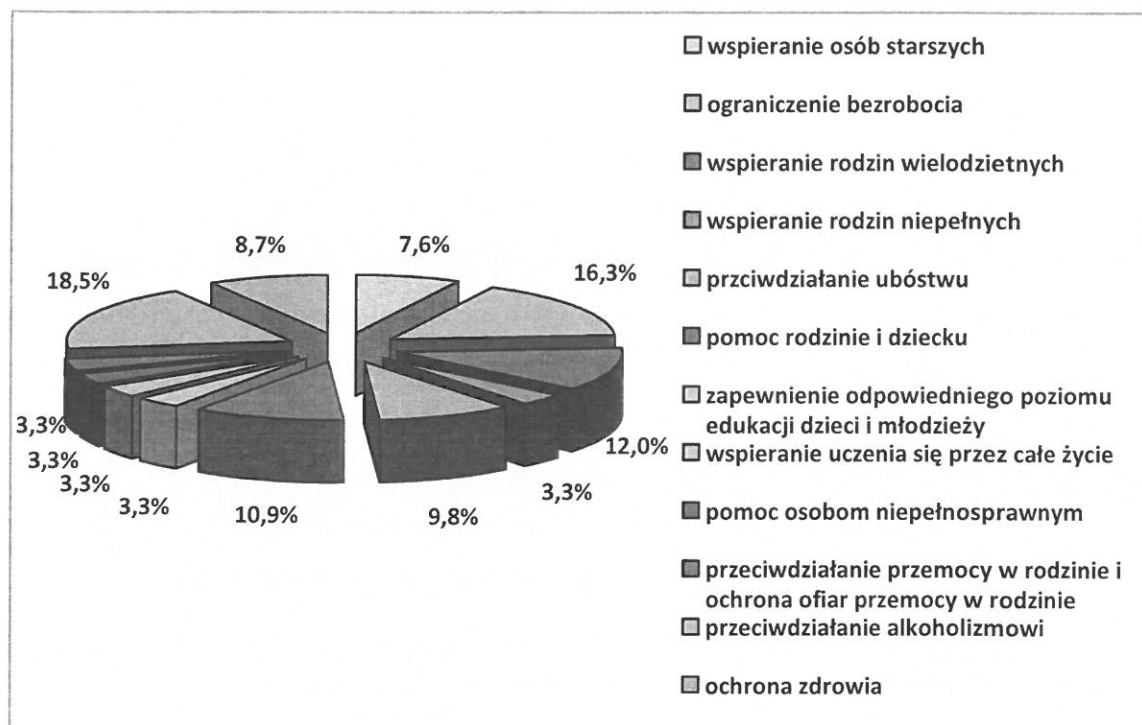
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotyczą rodziny w gminie Siennica, respondenci zaliczyli niezaspokojenie potrzeb w zakresie spędzania czasu wolnego (22,4%), alkoholizm (17,2%) oraz bezrobocie (13,8%). W dalszej kolejności wskazali na dysfunkcyjność rodzin i problemy związane ze starzeniem się (po 10,3%). 8,6% badanych zwróciło uwagę na nierówności społeczne. Z kolei po 6,9% ankietowanych wskazało na ubóstwo oraz problemy zebrane w kategorii „inne” (narkomania, niskie dochody, bezradność opiekuńczo-wychowawcza, niezaspokojenie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, nieposzanowanie osób starszych i niepełnosprawnych oraz niskie dochody).

Spośród innych niekorzystnych zjawisk rzutujących na jakość życia społeczności lokalnej ankietowani wskazali na problemy wynikające z niepełnosprawności (3,4%).

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami w gminie jest najbardziej niezadowolająca. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami w gminie jest najbardziej niezadowalająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Odpowiedzi respondentów na powyższe pytanie są sprzężone z pytaniem wcześniejszym o najbardziej uwidaczniające się problemy. Na pierwszym miejscu wskazywano na niski poziom satysfakcji mieszkańców z działań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi (18,5%) oraz działania w zakresie ograniczania bezrobocia (16,3%), na trzecim miejscu na działania w zakresie wspierania rodzin wielodzietnych (12%). Mniejszy odsetek badanych wskazał na pomoc rodzinie i dziecku (10,9%) i przeciwdziałanie ubóstwu (9,8%). Zwrócono też uwagę na takie obszary, jak wspieranie osób starszych (7,6%), ochronę zdrowia (8,7%) oraz wspieranie rodzin niepełnych, zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży, wsparcie uczenia się przez całe życie, pomoc osobom niepełnosprawnym oraz przeciwdziałanie przemoc w rodzinie i ochrona ofiar przemoc w rodzinie (po 3,3%).

Respondentów zapytano również o czynniki, które najbardziej ograniczają prawidłowe funkcjonowanie rodzin w gminie. Najczęściej wskazywano na brak zatrudnienia i niski poziom dochodów w rodzinach, co wiąże się z koniecznością podejmowania pracy poza miejscem zamieszkania czy też koniecznością podejmowania dodatkowej pracy. Zwracano uwagę na brak perspektyw dla młodych osób chcących założyć rodzinę w obecnym miejscu zamieszkania. Wśród pozostałych odpowiedzi wymieniano: brak czasu rodziców dla dzieci,

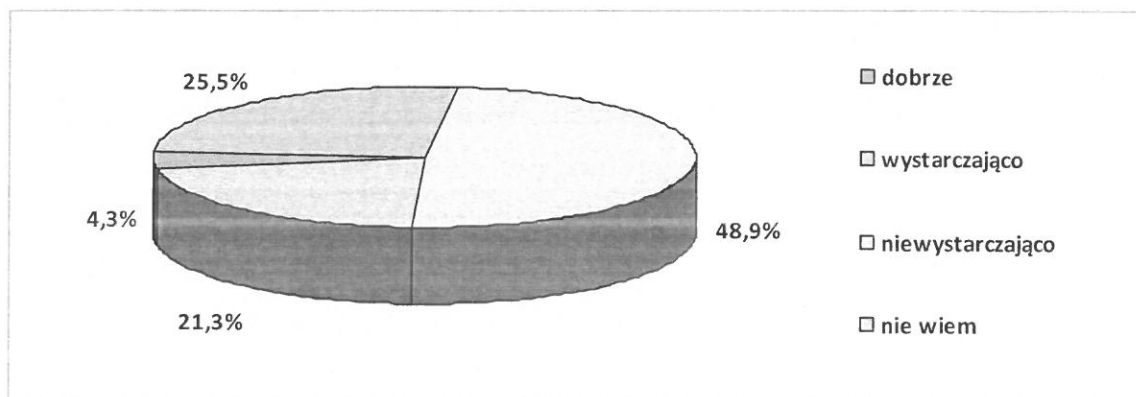
błędy wychowawcze, alkoholizm rodziców, zanik więzi społecznych i tradycyjnego modelu rodziny, niewłaściwe zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Ankietowani w celu zaspokojenia potrzeb rodzin z terenu gminy Siennica postulują podjęcie działań zmierzających do budowy domu kultury, zwiększenia liczby programów edukacyjnych i zapewnienia mieszkańcom miejsc pracy oraz przeciwdziałania alkoholizmowi. Wskazywano w odpowiedziach także na potrzebę częstszego udzielania wsparcia w miejscu zamieszkania (rozszerzona praca socjalna z rodzinami, udzielanie wsparcia finansowego i poradnictwa, w tym rodzinom wielodzietnym), zatrudnienia większej liczby specjalistów pracujących w środowisku (pracownicy socjalni, asystenci rodziny, asystenci osoby niepełnosprawnej, asystenci osoby starszej, opiekunowie środowiskowi, pielęgniarki środowiskowe) oraz poprawę bezpieczeństwa.

Aby poprawić sytuację rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, należałoby zdaniem ankietowanych stworzyć miejsca umożliwiające zagospodarowanie czasu wolnego, jak świetlice, place zabaw czy inne miejsca służące integracji społecznej. Ankietowani podkreślali potrzebę organizacji kół zainteresowań w szkołach oraz potrzebę niesienia pomocy uczniom zdolnym z rodzin ubogich.

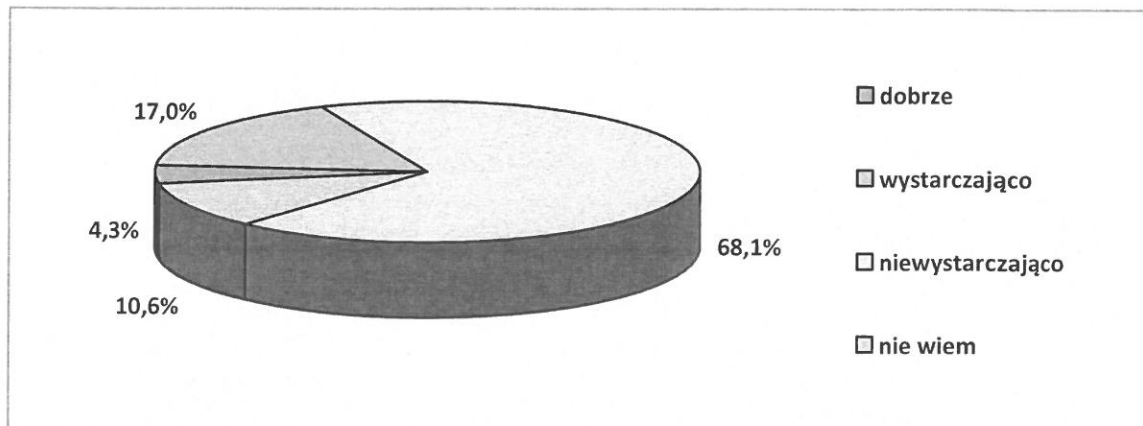
29,8% ankietowanych pozytywnie oceniło realizowane działania profilaktyczne, wychowawcze i edukacyjne adresowane do rodzin i dzieci z terenu gminy. Za niewystarczające uznało je 48,9%, nie miało zdania na ten temat 21,3% badanych. Zdecydowana większość (68,1%) ankietowanych oceniła działania gminy w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie Siennica jako niewystarczające. Z kolei 27,6% respondentów oceniło pozytywnie działania gminy w tym zakresie: 17% wystarczająco, a 4,3% dobrze. Zdania na ten temat nie miało 10,6% badanych. Rozkład odpowiedzi na pytania dotyczące oceny działań prezentują poniższe wykresy.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania edukacyjne, wychowawcze i profilaktyczne adresowane do rodzin z dziećmi?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?

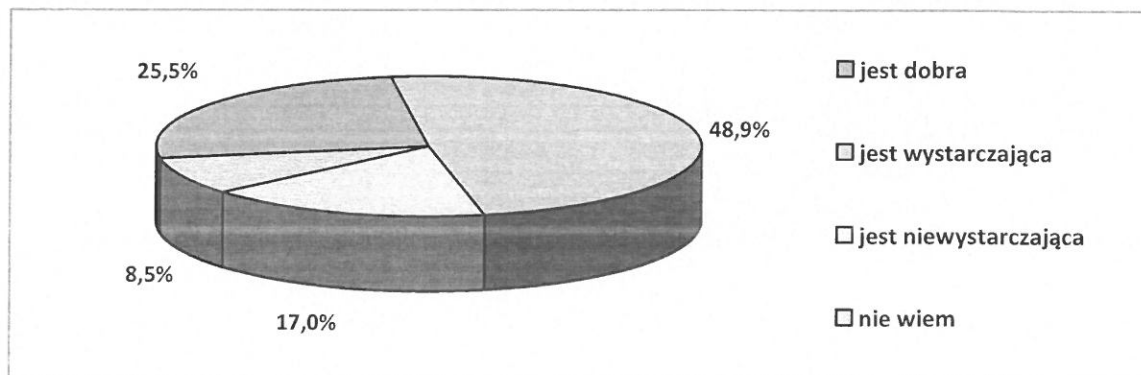

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Odpowiadając na kolejne pytanie dotyczące pomocy gminy dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, 37,5% ankietowanych stwierdziło, że gmina angażuje się w tego rodzaju pomoc. W celu poprawy istniejącej sytuacji należałoby, zdaniem ankietowanych, przede wszystkim zwiększyć wsparcie w opiece nad dziećmi, zorganizować ośrodki kształcenia ze specjalnym uwzględnieniem ich potrzeb, zapewnić im dowóz oraz usprawnić poruszanie się w miejscach publicznych poprzez budowę podjazdów dla wózków. Ważnym aspektem jest również pomoc finansowa oraz regulacje prawne w tej kwestii.

Zdania respondentów w zakresie zapewnienia dzieciom opieki przedszkolnej są podzielone. Zdecydowana większość (48,9%) uznała, że oferta w zakresie opieki przedszkolnej w gminie jest wystarczająca. Za dobrą uznało ją 25,5% badanych. Z kolei za niewystarczającą uznało ją 17%, a zdania nie miało 8,5% ankietowanych. Rozkład odpowiedzi na pytania dotyczące poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie opieki nad dziećmi w przedszkolach ilustrują poniższe wykresy.

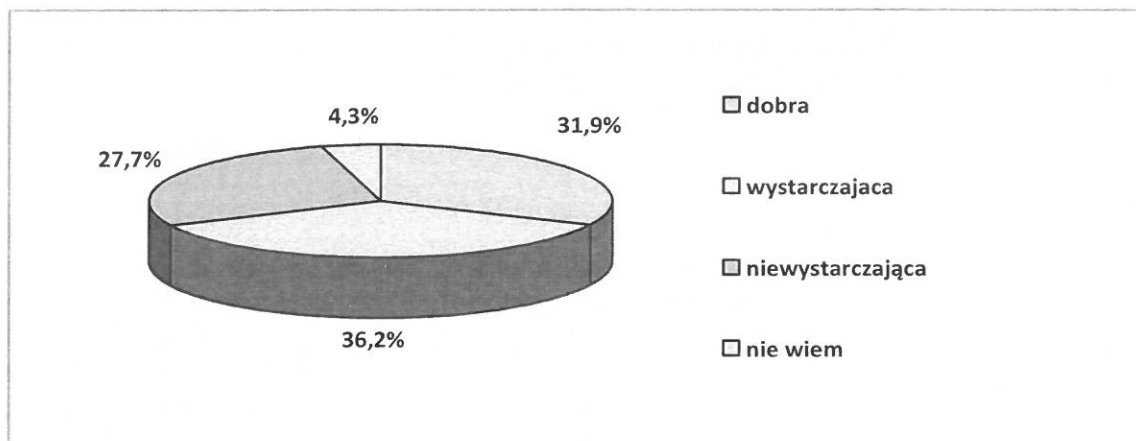
Wykres 5. Czy oferta opieki przedszkolnej zaspokaja potrzeby mieszkańców gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jakość oferty edukacyjnej w gminie została oceniona przez zdecydowaną większość ankietowanych pozytywnie: za wystarczającą uznało ją 36,2% uczestników badania, a za dobrą kolejne 31,9% badanych. Negatywnie oceniło ofertę edukacyjną 27,7% ankietowanych, a 4,3% nie miało w tej sprawie zdania. Rozkład odpowiedzi obrazuje poniższy wykres.

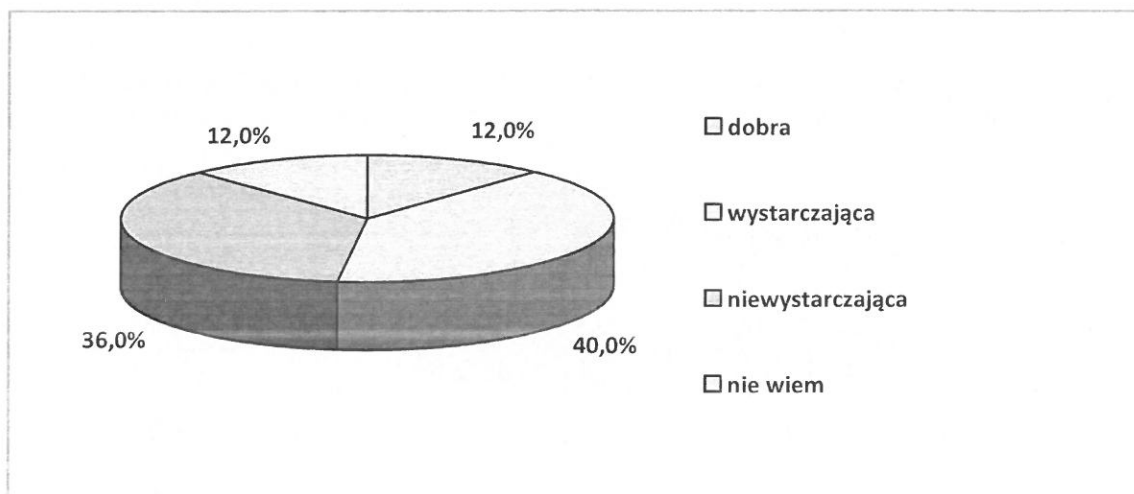
Wykres 6. Jaka jest jakość oferty edukacyjnej szkół w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

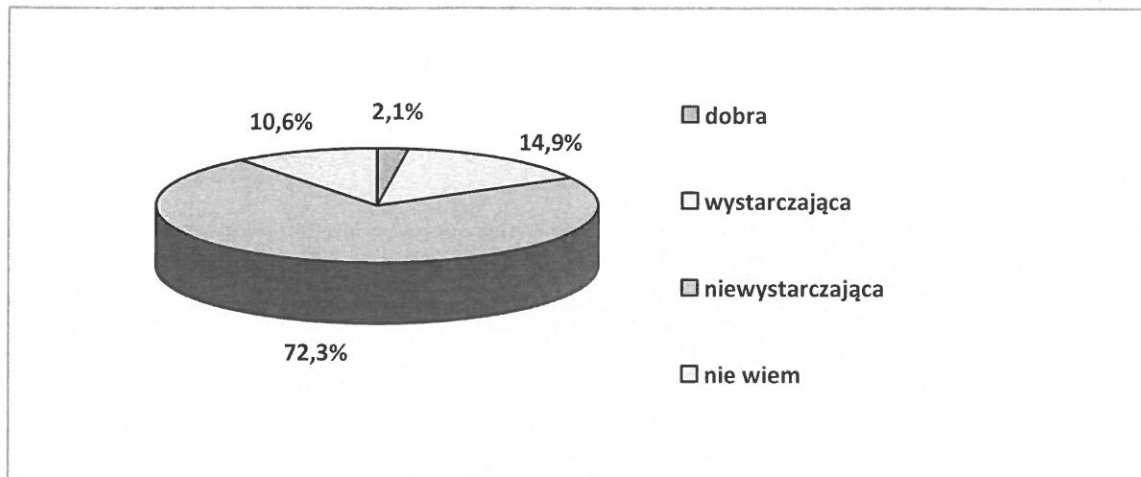
Nieznaczna większość respondentów pozytywnie oceniła ofertę gminy Siennica w zakresie sportu i rekreacji, przy czym 12% uznało ją za dobrą, a 40% za wystarczającą. Z kolei jako niewystarczającą oceniło ją 36% uczestników badania, zaś 12% nie miało zdania. Zdecydowana większość ankietowanych (72,3%) uznała ofertę kulturalną w gminie za niewystarczającą. Jako dobrą określiło ją zaledwie 2,1% badanych, dla 14,9% jest ona wystarczająca, a zdania w tej sprawie nie miało 10,6% respondentów. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 7. Jaka jest oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wykres 8. Jaka jest atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym.

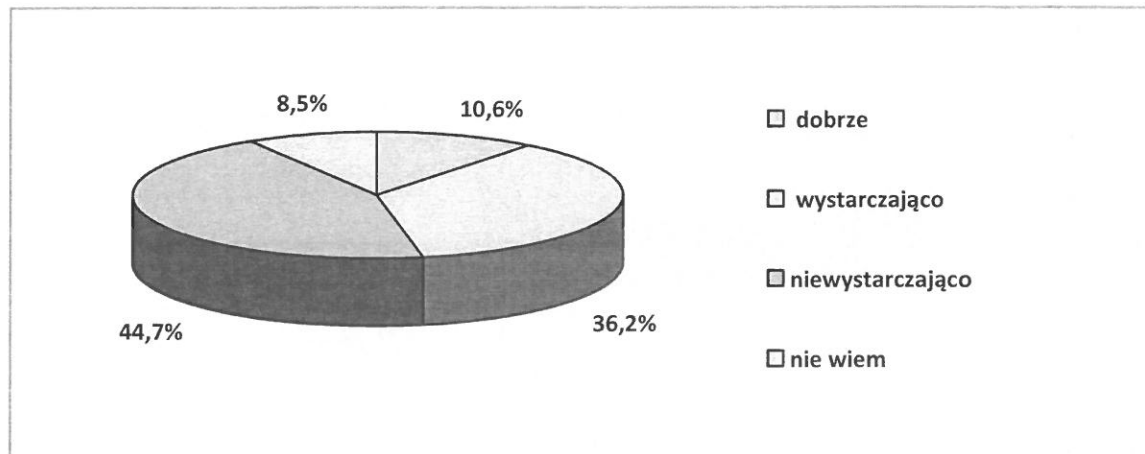
Respondenci mieli możliwość wymienienia placówek, zajęć, kół, klubów, usług, których ich zdaniem najbardziej brakuje w gminie Siennica. W obszarze opieki nad dziećmi i oświaty najczęściej wymieniano: żłobki, przedszkola gminne i świetlice środowiskowe.

Wskazano na małą liczbę miejsc oferujących rozrywkę oraz brak domu kultury. Ponadto respondenci uznali, iż powinny być organizowane wyjazdy do kina, teatru i innych placówek kultury. Postulowano także rozszerzenie działalności edukacyjno-wychowawczej, organizowanie nauki języków obcych czy gry w szachy, inicjowanie powstawania grup zainteresowań skupiających miłośników danej dziedziny.

W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej ankietowani dostrzegli przede wszystkim potrzebę zwiększenia liczby placów zabaw, budowę siłowni zewnętrznych, basenu, nowych ścieżek rowerowych i ciągów pieszych, boisk sportowych, a także zwiększenie liczby imprez sportowych dostępnych dla wszystkich mieszkańców.

Ocenie respondentów poddano także usługi w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia realizowane w gminie. 10,6% respondentów dobrze oceniło funkcjonowanie ochrony zdrowia w gminie, kolejne 36,2% stwierdziło, że jest wystarczające. Jednak aż 44,7% uznało je za niewystarczające, a zdania w tej sprawie nie miało 8,5 % ankietowanych mieszkańców gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

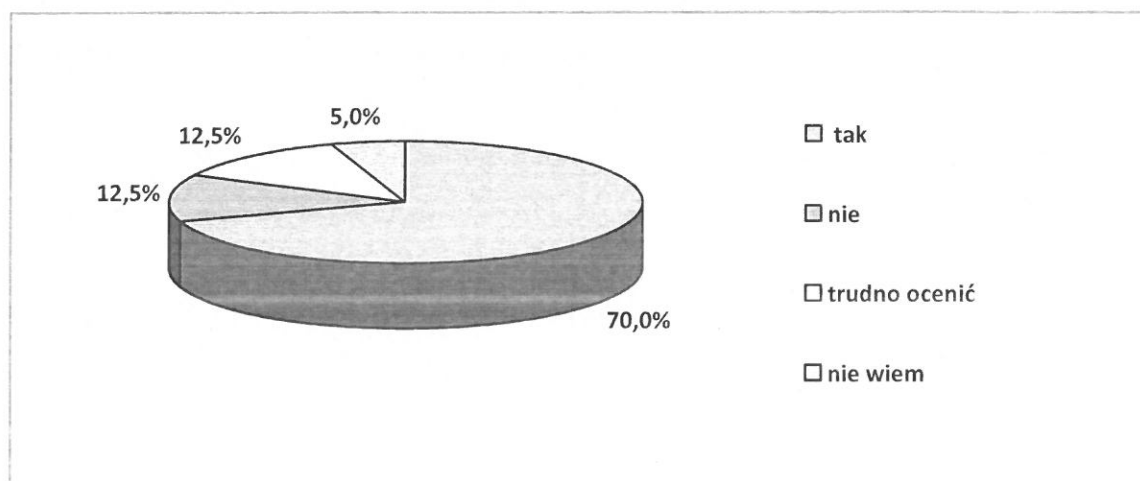

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym.

W celu lepszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy Siennica ankietowani uznali, iż należy zatrudnić lekarzy specjalistów, a tym samym zwiększyć zakres świadczonych usług przez ośrodki zdrowia. Ponadto w zakresie ochrony zdrowia ważna jest profilaktyka, promowanie zdrowego stylu życia oraz organizowanie akcji prozdrowotnych. Pojawiły się również głosy świadczące o potrzebie zapewnienia dzieciom i młodzieży w placówkach oświatowych opieki lekarskiej (w tym stomatologicznej), prowadzenie bezpłatnych szczepień dzieci i osób starszych, jak również uruchomienie gabinetu fizjoterapii oraz zwiększenie nakładów finansowych na ochronę zdrowia

Zdecydowana większość ankietowanych (70%) stwierdziła, że czuje się w miejscu zamieszkania bezpiecznie. Przeciwną opinię wyraziło 12,5% badanych. Kolejnych 12,5% respondentów stwierdziło, że trudno im to ocenić, a 5% odpowiedziało, że nie wie.

Wykres 10. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym.

W celu utrzymania poziomu bezpieczeństwa należy, zdaniem respondentów, zwiększyć częstotliwość patroli policyjnych i kontroli na drogach. Z kolei dla poprawy stanu bezpieczeństwa na drodze najczęściej wskazywali konieczność polepszenia stanu dróg i poboczy oraz oświetlenia ulicznego, poprawy oznakowania, oraz budowy zatoczek autobusowych.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, badani zwracali uwagę przede wszystkim na konieczność prowadzenia spotkań edukacyjnych dla rodzin z dziećmi dotyczących funkcjonowania rodziny (uzależnień, przemocy). Wspomniano również o potrzebie izolacji osób zagrażających rodzinie.

Zdaniem badanych w rodzinach doświadczających skutków bezrobocia należy prowadzić pracę z rodziną opartą o warunkowanie udzielenia pomocy finansowej od działań podejmowanych przez osoby bezrobotne. Ankietowani wskazują, iż pierwszą formą pomocy dla rodzin ubogich dotkniętych jednocześnie bezrobociem, powinna być wszelka pomoc nakierowana na uzyskanie zatrudnienia (motywowanie do podjęcia kursów, szkoleń, przekwalifikowania, do poszukiwania ofert pracy, składania dokumentów rekrutacyjnych). Ankietowani podkreślali również konieczność tworzenia nowych miejsc pracy. Respondenci podnosili także kwestię zwiększenia udziału gminy w zapewnieniu mieszkań dla osób ubogich.

Zdaniem respondentów niezbędne jest monitorowanie sytuacji w rodzinach dysfunkcyjnych oraz zapewnienie im szerszego dostępu do wsparcia specjalistycznego (pedagog, psycholog, terapeuta). Szczególną uwagę należy zwrócić na potrzeby dzieci i młodzieży, gdyż nie są one jeszcze w stanie samodzielnie zadbać o swój byt, a pozostawienie ich samym sobie prowadzi do wielu negatywnych skutków społecznych.

Wśród działań, jakie należy podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji dzieci i młodzieży, wymieniano: utworzenie świetlic środowiskowych, utworzenie placów zabaw na wsiach, wspieranie rodzin niepełnych, w tym poprzez dofinansowywanie wypoczynku letniego i zimowego dzieci, zagospodarowanie czasu wolnego poprzez organizację zajęć dodatkowych, wyjść i wyjazdów, np. do kina, utworzenie w szkołach gabinetów pielęgniarstwa i stomatologa. Ankietowani podkreślali również konieczność organizowania, a tam, gdzie jest taka potrzeba, także dofinansowania wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. Część respondentów za ważne i celowe uznała propagowanie idei wolontariatu.

Wśród instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do złagodzenia

bądź rozwiązywania lokalnych problemów społecznych, w tym problemów rodzin i dzieci, badani najczęściej wskazywali: placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Kościół, organizacje pozarządowe, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz kluby sportowe.

3.3.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w gminie posłużyły również badania ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Pomogły one zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym nadto pozwoliły uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. W sumie do analizy przedłożono 4 ankiety przekazane z następujących placówek oświatowych:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Siennicy (liczba uczniów: 360, liczba nauczycieli: 31),
2. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starogrodzie (liczba uczniów: 83, liczba nauczycieli: 17),
3. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Absolwentów Siennickich Szkół Pedagogicznych w Nowej Pogorzeli (liczba uczniów: 39, liczba nauczycieli: 14),
4. Zespół Szkół im. Zawiszy Czarnego w Żakowie (liczba uczniów: 165, liczba nauczycieli: 18).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że 3 szkoły zatrudniają pedagoga i logopedę, 2 szkoły zatrudniają psychologa. Żadna ze szkół nie zatrudnia doradcy zawodowego. Opiekę pielęgniarską we wszystkich szkołach zapewnia pielęgniarka środowiskowa z Ośrodka Zdrowia w Siennicy.

Wszystkie placówki prowadzą dożywianie uczniów. Również wszystkie szkoły zapewniają uczniom dostęp do Internetu. Jednak tylko dwie szkoły dają możliwość korzystania z sali gimnastycznej, a jedna szkoła posiada klasy integracyjne. Przedstawiciele dwóch placówek zauważyli trudności z dojazdem uczniów na zajęcia.

Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła przedmiotowe, przyrodnicze, ekologiczne, informatyczne, muzyczne, plastyczne, teatralne, taneczne, językowe, dziennikarskie i sportowe). Jednocześnie we wszystkich placówkach prowadzone

są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich najczęściej organizowane są: zajęcia wyrównawcze (3 placówki), korekcyjno-kompensacyjne (4), logopedyczne (4), socjoterapeutyczne (3), psychoterapeutyczne (1) oraz gimnastyka korekcyjna (1).

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, wypełniając zamknięte katalogi negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych występujących w społeczności szkolnej (12 zmiennych) i w otoczeniu rodzinnym (6 zmiennych). Respondenci potwierdzali występowanie poszczególnych zmiennych, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje dotyczące zidentyfikowanych zachowań zawierają kolejne tabele.

Tabela 18. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej gminy Siennica w roku szkolnym 2015/2016

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	liczba placówek, w których stwierdzono występowanie zachowań i zjawisk	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	1	5
sięganie po alkohol	1	1
sięganie po narkotyki	-	-
niszczenie mienia szkolnego	1	4
kradzieże na terenie szkoły	1	3
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	1	1
udział w grupach negatywnych	-	-
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	1	1
autoagresja	1	1
ucieczki z domu	1	1
przestępczość ujawniona	2	2
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	3	5

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 19. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2015/2016

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków	liczba szkół, w których stwierdzono przypadki dysfunkcji i patologii
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	-	-
zaniedbanie	7	3
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	-	-
przemoc w rodzinie	2	2

wykorzystywanie seksualne dzieci	-	-
przestępczość	-	-

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W środowisku szkolnym stwierdzono: sięganie przez uczniów po papierosy, przypadki niszczenia mienia szkolnego, stosowania agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, kradzieże, jak również przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego. Nikt z ankietowanych nie odczuł wzrostu liczby negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych w społeczności uczniowskiej w ciągu ostatnich trzech lat

Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów najliczniej stwierdzano przemoc w rodzinie oraz zaniedbanie dzieci (ujawnione w 3 ankietowanych szkołach na terenie gminy Siennica).

Określając problemy dotyczące rodzin uczniów, ankietowani wskazywali na bezrobocie, ubóstwo, niewłaściwe spędzanie czasu wolnego oraz brak konsekwencji w wychowaniu. Ankietowani dostrzegli potrzebę przeprowadzenia kompleksowej diagnozy sytuacji rodzin uczniów.

Działania profilaktyczne i wychowawcze podejmowane w szkołach

W placówkach oświatowych podejmowane są różnorodne działania wychowawcze i profilaktyczne. Wśród nich realizowane są programy i kampanie profilaktyczne związane z profilaktyką uzależnień, profilaktyką przemocy, eliminowaniem zachowań agresywnych, promowaniem zdrowego stylu życia, a także sposobami radzenia sobie w trudnych sytuacjach, wzmacniania podstawowych umiejętności społecznych i tworzenia relacji międzyludzkich. Organizowane są warsztaty i pogadanki tematyczne na lekcjach wychowawczych (np. z pedagogiem, zaproszonymi specjalistami). Prowadzone są również akcje szkolne związane z bezpieczeństwem w domu i na ulicy, zagrożeniami, udzielaniem pierwszej pomocy. W jednej placówce – w Zespole Szkół im. Zawiszy Czarnego w Żakowie – działa świetlica socjoterapeutyczna.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele wszystkich ankietowanych placówek uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywają się spotkania na wywiadówkach, konsultacje indywidualne na temat różnych problemów. Rodzice aktywnie uczestniczą także w życiu szkoły, pomagając przy organizacji imprez szkolnych lub wycieczek. Odbywają się również spotkania z rodzicami uprawiającymi „ciekawą zawód”.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Podobnie jak w przypadku oceny współpracy szkół z rodzicami, przedstawiciele wszystkich badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowolająca. Do podmiotów tych zaliczyli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Gminy, Policję, Fundację „Dzieci Niczyje” oraz Caritas.

Współpraca polega m.in. na wzajemnym wsparciu, pomocy w dożywianiu uczniów, prowadzeniu spotkań, warsztatów, pogadanek przeprowadzanych przez pielęgniarki czy funkcjonariuszy policji, jak również organizowaniu różnego rodzaju akcji. Nauczyciele są też członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, powołanego przez Wójta Gminy Siennica.

Potrzeby uczniów

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność poszerzenia oferty kół zainteresowań i nieodpłatnych zajęć pozaszkolnych, rozwijających zdolności artystyczne i sportowe dzieci, a także umożliwienia dostępu do sali gimnastycznej w każdej szkole. Wśród innych potrzeb przedstawiciele szkół wskazali na konieczność zorganizowania klubu dla dzieci i młodzieży, wspierającego rozwój pasji i zainteresowań. Zwrócono także uwagę na potrzebę wsparcia materialnego dla rodzin najuboższych, na przykład poprzez dofinansowanie wycieczek uczniów.

Formy pomocy proponowane uczniom i ich rodzicom w związku z problemem przemocy domowej

Uczniowie z rodzin, w których dochodzi do przemocy domowej, mogą korzystać w szkołach ze wsparcia wychowawcy, innych nauczycieli i dyrekcji. Najczęściej udzielane jest wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, oferowana jest pomoc w odrabianiu lekcji oraz udział w zajęciach pozalekcyjnych. Wśród propozycji znalazła się możliwość wydłużenia godzin pracy świetlicy szkolnej. Z rodzicami takich uczniów odbywają się rozmowy z udziałem wychowawcy lub pedagoga, podczas których proponuje się konsultacje ze specjalistami i przekazuje informacje o miejscach świadczących pomoc w związku z problemem przemocy w rodzinie. W dwóch ankietowanych placówkach odnotowano wystąpienie problemu przemocy w rodzinie.

3.4. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby

odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie, zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne, kapitał społeczny i ludzki.**

OBSZARY:

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • działania związane z analizowaniem potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • działania mające na celu zapewnienie rodzinom dysfunkcyjnym wsparcie asystenta rodziny • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • odpowiednia baza dydaktyczna zapewniająca właściwy rozwój uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjum • oferowanie uczniom zajęć pozalekcyjnych przez placówki oświatowe • dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego przez instytucje gminy • możliwość skorzystania z oferty organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu • kadra przygotowana do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • prowadzenie poradnictwa i podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • funkcjonowanie w gminie zespołu interdyscyplinarnego • zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia • zapewnienie ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do informacji o możliwych formach wsparcia • prowadzenie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • brak na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • ograniczony dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • brak działań mających na celu kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zaspokajająca potrzeby mieszkańców oferta w zakresie opieki przedszkolnej • dostateczne środki finansowe na utrzymanie i rozwój bazy dydaktycznej szkół • zaspokajająca oczekiwania uczniów oferta zajęć pozalekcyjnych • rosnące zaangażowanie dzieci i młodzieży w ideę wolontariatu • pozytywny wpływ poradnictwa i podejmowanych interwencji na zmianę zachowań ofiar i sprawców przemocy w rodzinie • spadek liczby osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia • zmniejszanie się społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin w gminie • zwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych • niewystarczający zakres wsparcia asystenta rodziny • niezaspokajanie potrzeb w zakresie poradnictwa specjalistycznego udzielanego rodzinom • niewystarczające wsparcie dla osób samotnie wychowujących dziecko • brak możliwości skorzystania z oferty placówek wsparcia dziennego przez potrzebujące wsparcia dzieci i młodzież • niedostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego • wzrastająca liczba rodzin zgłaszających potrzebę wsparcia ze strony organizacji pozarządowych • niewystarczająca kadra pracująca z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zwiększająca się liczba osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych • zwiększająca się liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych • nasilająca się skala zjawiska przemocy w rodzinie

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie przez gminę dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej • prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poszerzenia zakresu świadczeń medycznych • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • prowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień • zapewnianie dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień • kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe • prowadzenie wśród nauczycieli, rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> • brak kadry przygotowanej do pracy z osobami uzależnionymi • brak organizacji pozarządowych zajmujących się problemami uzależnień

<p>i sprzedawców napojów alkoholowych działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień</p> <ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie problemu spożywania alkoholu i narkotyków wśród dzieci i młodzieży • funkcjonowanie na terenie gminy grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • realizowanie w placówkach oświatowych na terenie gminy programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez jednostki gminne współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym (jak np. policja, prokuratura, sąd) i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania i ograniczenia przestępczości • prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie • realizowanie w gminie inwestycji mających na celu zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze (m.in. remonty dróg i ulic, budowa chodników, przejść dla pieszych, oświetlenia ulicznego) • zachęcanie mieszkańców do włączania się w działania na rzecz ochrony przeciwpożarowej, zwalczania klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń • profilaktyka i pomoc rodzinie w zakresie uzależnień i patologii 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczający dostęp mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii • wzrost zainteresowania wśród mieszkańców zdrowym trybem życia • wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców • zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej • zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami • zapewnienie pomocy grup i instytucji wsparcia wszystkim zainteresowanym 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczający zakres świadczeń medycznych dostępnych w gminie • niezadowalające efekty działań terapeutycznych i rehabilitacyjnych podejmowanych w obszarze uzależnień • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • niewystarczająca liczba osób pracujących z osobami uzależnionymi • brak możliwości skorzystania z oferty organizacji pozarządowych zajmujących się problemami uzależnień

<p>osobom uzależnionym i współuzależnionym</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca świadomość dzieci i młodzieży na temat zagrożeń uzależnieniami • wzrastająca wśród dzieci i młodzieży świadomość negatywnego wpływu przestępczości na życie społeczne • podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania i ograniczenia przestępczości • wzrastające poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców • wzrastające poczucie bezpieczeństwa na drodze • zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz ochrony przeciwpożarowej, zwalczanie klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń 	
--	--

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • zauważanie potrzeb mieszkańców zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym • stwarzanie w gminie możliwości realizacji społecznikowskich pasji mieszkańców • realizowanie działań propagujących wiedzę o możliwościach podejmowania przez mieszkańców inicjatyw lokalnych, tworzenia organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, partnerstw międzysektorowych • wspieranie aktywności gospodarczej mieszkańców • upowszechnianie wiedzy o możliwościach uzyskania wsparcia z systemu pomocy społecznej • wystarczające zabezpieczenie finansowe dla realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w gminie • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach, konferencjach i innych formach doskonalenia zawodowego • realizowanie na terenie gminy przedsięwzięć (np. projektów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej) umożliwiających mieszkańcom korzystanie z oferty uczenia się przez całe życie (m.in. szkolenia i kursy dla osób dorosłych lub uniwersytet III wieku) • prowadzenie przez organizacje pozarządowe działań na rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych • włączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania na 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczne działania mające na celu stwarzanie mieszkańcom możliwości zaspokojenia potrzeb w zakresie kultury, sportu i rekreacji • potrzeba poszerzenia sieci placówek pomocy społecznej w gminie dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców • niepozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej (np. z funduszy Unii Europejskiej)

<p>rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie przez jednostki organizacyjne gminy (np. placówki oświatowe) działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • korzystny wpływ inicjatyw podejmowanych przez samorząd i instytucje gminy na wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • otwarcie społeczności lokalnej na kwestie integracji i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu • wykazywanie aktywności społecznej przez mieszkańców gminy • wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców • wystarczające działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji gminnej kadry pomocy społecznej • dostateczna wiedza mieszkańców o dostępnych formach uzupełniania lub podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych • wpływ działalności organizacji pozarządowych na łagodzenie problemów społecznych w gminie • wpływ działalności przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych na łagodzenie problemów społecznych w gminie • zainteresowanie mieszkańców różnymi formami działalności wolontarystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczna wiedza mieszkańców gminy o możliwościach podejmowania inicjatyw lokalnych, tworzenia organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, partnerstw międzysektorowych • nieadekwatna do potrzeb oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna gminy • niedostateczna wiedza mieszkańców o dostępnych formach wsparcia z systemu pomocy społecznej • brak możliwości poszerzenia sieci placówek pomocy społecznej w gminie • wzrost zapotrzebowania na wsparcie z systemu pomocy społecznej • niewystarczające na skuteczną realizację zadań z zakresu pomocy społecznej środki będące w dyspozycji gminy

3.5. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są rodziny zamieszkujące teren gminy Siennica, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małych matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

4. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Ocena realizacji założeń poprzednio realizowanego Programu, jak również wnioski płynące z tej oceny oraz uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych oraz analizie SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Gminie Siennica na lata 2017-2019. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

4.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Siennica na lata 2017-2019 jest następujący:

Rozszerzanie i doskonalenie systemu wsparcia rodzin i dzieci.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań.

42. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: Poprawa funkcjonowania rodzin w środowisku lokalnym.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie dysfunkcji, potrzeb rodzin zamieszkujących w gminie.	2017-2019	UG RG GOPS GKRPA ZI placówki oświatowe Placówka ochrony zdrowia	- liczba rodzin korzystających z pomocy - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, terapią i mediacją	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednie zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin
Upsczechnianie wśród członków rodzin dotkniętych bezrobociem ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, stażach i zatrudnieniu socjalnym.	2017-2019	GOPS UG NGOs PUP	- liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- aktywizowanie członków rodzin dotkniętych bezrobociem do zmiany sytuacji życiowej - zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno- bytowej
Udziałanie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w wsparcia	2017-2019	GOPS UG	- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin

<p>finansowego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz w postaci świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych.</p>			<p>- liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych, i alimentacyjnych,</p>	
<p>Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, szkolne zapewnienie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p>	<p>2017-2019</p>	<p>GOPS UG placówki oświatowe świadcze wiejskie jednostki sportowe placówki kultury NGOS</p>	<p>- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, liczba i rodzaj podjętych działań</p>	<p>- wyróżnianie szans edukacyjnych przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich</p>
<p>Promowanie w gminie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.</p>	<p>2017-2019</p>	<p>GOPS UG placówki oświatowe świadcze wiejskie NGOS PPP</p>	<p>- liczba zorganizowanych przedsięwzięć promujących prawidłowo funkcjonującą rodzinę liczba uczestników podjętych akcji o charakterze edukacyjno- wychowawczym</p>	<p>- zwiększenie kompetencji rodzinnych zmiana pokonujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, poprawa i umocnienie wizerunku rodziny</p>

<ul style="list-style-type: none"> - poszerzenie możliwości - UG - PCPR - poprawa skuteczności - wsparcia oferowanego - rodzinom - poprawa - funkcjonowania rodzin - wymagających - wsparcia 		<ul style="list-style-type: none"> - poprawa - funkcjonalności rodzin - przeżywania - trudności - w wypełnianiu funkcji - opiekuńczo- - wychowawczych - oraz - organizowanie dla nich - szkoleń. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - PCPR - poprawa - funkcjonalności rodzin - przeżywania - trudności - w wypełnianiu funkcji - opiekuńczo- - wychowawczych - oraz - organizowanie dla nich - szkoleń. 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana świadomości - społecznej - poprawa - funkcjonowania rodzin - programów - profilaktycznych - służących - przeciwdziałaniu - i zapobieganiu - problemom rodzin - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - PCPR - poprawa - funkcjonalności rodzin - przeżywania - trudności - w wypełnianiu funkcji - opiekuńczo- - wychowawczych - oraz - organizowanie dla nich - szkoleń. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - RG - NGOs - GOPS - placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - RG - NGOs - GOPS - placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie więzi - rodzinnych - budowa dialogu - międzypokoleniowego - integrowanie 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie więzi - rodzinnych - budowa dialogu - międzypokoleniowego - integrowanie
<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie dostępności - poradnictwa - specjalistycznego (w tym - psychologicznego - i prawnego), terapii - rodzinnej i mediacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Podjęcie działań, - w przypadku wystąpienia - takiej potrzeby, w celu - ustanowienia rodzin - wspierających dla rodzin - przeżywania - trudności - w wypełnianiu funkcji - opiekuńczo- - wychowawczych - oraz - organizowanie dla nich - szkoleń. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - PCPR - poprawa - funkcjonalności rodzin - przeżywania - trudności - w wypełnianiu funkcji - opiekuńczo- - wychowawczych - oraz - organizowanie dla nich - szkoleń. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - PCPR - poprawa - funkcjonalności rodzin - przeżywania - trudności - w wypełnianiu funkcji - opiekuńczo- - wychowawczych - oraz - organizowanie dla nich - szkoleń. 	<ul style="list-style-type: none"> - realizowanie - środowiskowych - programów - profilaktycznych - służących - przeciwdziałaniu - i zapobieganiu - problemom - rodzin. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - PCPR - poprawa - funkcjonalności rodzin - przeżywania - trudności - w wypełnianiu funkcji - opiekuńczo- - wychowawczych - oraz - organizowanie dla nich - szkoleń. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - RG - NGOs - GOPS - placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - RG - NGOs - GOPS - placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie - realizowanie - środowiskowych - programów - profilaktycznych - służących - przeciwdziałaniu - i zapobieganiu - problemom - rodzin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie więzi - rodzinnych - budowa dialogu - międzypokoleniowego - integrowanie
<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - PCPR - poprawa - funkcjonalności rodzin - przeżywania - trudności - w wypełnianiu funkcji - opiekuńczo- - wychowawczych - oraz - organizowanie dla nich - szkoleń. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - PCPR - poprawa - funkcjonalności rodzin - przeżywania - trudności - w wypełnianiu funkcji - opiekuńczo- - wychowawczych - oraz - organizowanie dla nich - szkoleń. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - PCPR - poprawa - funkcjonalności rodzin - przeżywania - trudności - w wypełnianiu funkcji - opiekuńczo- - wychowawczych - oraz - organizowanie dla nich - szkoleń. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - PCPR - poprawa - funkcjonalności rodzin - przeżywania - trudności - w wypełnianiu funkcji - opiekuńczo- - wychowawczych - oraz - organizowanie dla nich - szkoleń. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie więzi - rodzinnych - budowa dialogu - międzypokoleniowego - integrowanie 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie więzi - rodzinnych - budowa dialogu - międzypokoleniowego - integrowanie 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - RG - NGOs - GOPS - placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> - 2017-2019 - UG - RG - NGOs - GOPS - placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie więzi - rodzinnych - budowa dialogu - międzypokoleniowego - integrowanie 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie więzi - rodzinnych - budowa dialogu - międzypokoleniowego - integrowanie

CEL OPERACYJNY 2.: Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
<ul style="list-style-type: none"> - Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadry nauczycielskiej oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy); - Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3. - Podjęcie działań mających na celu wsparcie osób samotnie 	2017-2019	<ul style="list-style-type: none"> UG placówki oświatowe RG GOPS 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - Liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym - Liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi - poprawa monitorowania na opiekę przedszkolną - zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie - do lat 3. - osób samotnie - mających na celu wsparcie - działań - Podjęcie
<ul style="list-style-type: none"> - Promowanie - w społeczności lokalnej aktywnych postaw (np. pomocy sąsiedzkiej) wobec rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. 	2017-2019	<ul style="list-style-type: none"> UG placówki kultury RG GKRPA GOPS placówki oświatowe NGOS Kościół 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba i rodzaj podjętych akcji 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie więzi społecznych - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej - społeczność lokalnej - aktywnych postaw (np. pomocy sąsiedzkiej) wobec rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
<ul style="list-style-type: none"> - Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadry nauczycielskiej oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy); - Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3. - Podjęcie działań mających na celu wsparcie osób samotnie 	2017-2019	<ul style="list-style-type: none"> UG placówki oświatowe RG GOPS 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - Liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym - Liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi - poprawa monitorowania na opiekę przedszkolną - zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie - do lat 3. - osób samotnie - mających na celu wsparcie - działań - Podjęcie
<ul style="list-style-type: none"> - Promowanie - w społeczności lokalnej aktywnych postaw (np. pomocy sąsiedzkiej) wobec rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. 	2017-2019	<ul style="list-style-type: none"> UG placówki kultury RG GKRPA GOPS placówki oświatowe NGOS Kościół 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba i rodzaj podjętych akcji 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie więzi społecznych - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej - społeczność lokalnej - aktywnych postaw (np. pomocy sąsiedzkiej) wobec rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

<p>wychowujących dzieci.</p> <p>Wzbożacanie – w miarę zapotrzebowania i możliwości finansowych – oferty edukacyjno-wychowawczej, m.in. poprzez zwiększenie w szkołach liczby zajęć edukacyjnych i wychowawczych.</p>	<p>2017-2019</p> <p>UG</p> <p>placówki oświatowe</p>	<p>- liczba i rodzaj działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci</p> <p>- rodzaj podejmowanych pomocy społecznej, wsparciem z systemu</p>	<p>- samotnie wychowujących dzieci</p> <p>- zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych</p> <p>- przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących</p>	<p>2017-2019</p> <p>UG</p> <p>placówki oświatowe</p> <p>placówki kultury</p>	<p>- zorganizowanych zajęć</p> <p>- liczba uczestników</p> <p>- liczba i rodzaj</p> <p>- wyrównywanie szans edukacyjnych</p> <p>- podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży</p>	<p>2017-2018</p> <p>UG</p> <p>RG</p> <p>placówki oświatowe</p>	<p>- liczba szkół w których dzieci mogą korzystać z pomocy pedagoga</p> <p>- podniesienie jakości oferty edukacyjnej</p> <p>- podniesienie skuteczności wsparcia, z którego mogą skorzystać uczniowie i rodzice</p> <p>- wyrównywanie szans</p>	<p>Zwiększenie dostępności</p> <p>2017-2019</p> <p>UG</p> <p>liczba uczniów</p>	<p>Podjęcie działań w celu zapewnienia uczniom pomocy pedagoga w każdej szkole na terenie gminy.</p>
--	--	--	---	--	--	--	---	---	--

kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych poprzez prowadzenie nauczania indywidualnego.		placówki oświatowe	- liczba godzin	- podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży edukacyjnych
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2017-2019	placówki oświatowe GKRPA GOPS PPP	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych - liczba uczestników	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Rozszerzenie oferty organizowanych w placówkach oświatowych zajęć pozalekcyjnych.	2017-2019	UG placówki oświatowe	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych szujących przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom rodzin - liczba uczestników	- podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży i poprawa atrakcyjności oferty edukacyjnej
Tworzenie oferty edukacyjnej dla uczniów ualentowanych, przyznawanie im nagród za wyniki w nauce i osiągnięcia w różnych dziedzinach w miarę możliwości finansowych gminy.	2017-2019	UG RG placówki oświatowe NGOS GOPS	- liczba uczniów - rodzaj nagród	- podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży i motywowanie do zdobywania wiedzy i znaczenie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego

<ul style="list-style-type: none"> - poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej i poszerzenie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej i stworzenie warunków do rozwoju zainteresowań 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj działań 	<ul style="list-style-type: none"> UG RG jednostki organizacyjne gminy NGOS 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa atrakcyjności i rekreacyjno-sportowej i poszerzenie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - oferta kulturalnej i rekreacyjno-sportowej i poszerzenie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa atrakcyjności i rekreacyjno-sportowej i poszerzenie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj projektów 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj projektów 	<ul style="list-style-type: none"> placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowe NGOS 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj projektów 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie kompetencji społecznych i wzmocnienie 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> placówki oświatowe GOPS placówki kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie kompetencji społecznych i wzmocnienie
<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie kompetencji społecznych i wzmocnienie 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowe GOPS NGOS 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowe GOPS NGOS 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie kompetencji społecznych i wzmocnienie 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> placówki oświatowe GOPS placówki kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie kompetencji społecznych i wzmocnienie
<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowe GOPS NGOS 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowe GOPS NGOS 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie kompetencji społecznych i wzmocnienie 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> placówki oświatowe GOPS placówki kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie kompetencji społecznych i wzmocnienie
<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowe GOPS NGOS 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowe GOPS NGOS 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa i funkcjonowania dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie kompetencji społecznych i wzmocnienie 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> placówki oświatowe GOPS placówki kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie kompetencji społecznych i wzmocnienie

<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie postaw - dzieci i młodzieży - poprawa - funkcjonowania osób i grup, na rzecz których woleontariat 					Filantropijnych.
--	--	--	--	--	------------------

CEL OPERACYJNY 3.: Zapewnienie rodzinom i dzieciom bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego.					
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty	
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia poprzez m.in. realizację projektów promujących zdrowie.	2017-2019	placówki oświatowe jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury świetlice wiejskie placówki ochrony zdrowia GOPS NGOs PPP PSSES	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych projektów - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży 	
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2017-2019	UG placówki oświatowe placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci objętych badaniami stanu zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie wiedzy na temat kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży - uzyskanie możliwości szybszego reagowania na zagrożenie związane ze stanem zdrowia 	
Podejmowanie działań	2017-2019	UG	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa kondycji 	

<p>dziecicom i młodzieży korzystania z bezpłatnej opieki pielęgniarstwej i stomatologicznej w szkołach.</p>	<p>Organizowanie bezpłatnych badań specjalistycznych dla mieszkańców gminy.</p>	<p>Podjęcie działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zapobieganie jej skutkom.</p>	<p>Operowanie i realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie i przestępczości.</p>
<p>placówki oświatowe</p>	<p>UG</p>	<p>placówki ochrony zdrowia</p>	<p>placówki oświatowe</p>
<p>podjętych działań opieką</p>	<p>- liczba dzieci objętych opieką</p>	<p>- liczba i rodzaj zorganizowanych badań uczestników</p>	<p>- liczba zajęć</p>
<p>zdrowotnej dzieci i młodzieży</p>	<p>- uzyskanie możliwości szybszego reagowania na zagrożenie związane ze stanem zdrowia</p>	<p>- poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców</p>	<p>- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą</p>
<p>zdrowności</p>	<p>- poprawa komfortu funkcjonowania rodzin</p>	<p>- Niebieska Karta</p>	<p>- liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie</p>
<p>zdrowotnej dzieci i młodzieży</p>	<p>- poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców</p>	<p>- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą</p>	<p>- liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie</p>
<p>zdrowotnej dzieci i młodzieży</p>	<p>- poprawa komfortu funkcjonowania rodzin</p>	<p>- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą</p>	<p>- liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie</p>
<p>zdrowotnej dzieci i młodzieży</p>	<p>- poprawa komfortu funkcjonowania rodzin</p>	<p>- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą</p>	<p>- liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie</p>
<p>zdrowotnej dzieci i młodzieży</p>	<p>- poprawa komfortu funkcjonowania rodzin</p>	<p>- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą</p>	<p>- liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie</p>
<p>zdrowotnej dzieci i młodzieży</p>	<p>- poprawa komfortu funkcjonowania rodzin</p>	<p>- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą</p>	<p>- liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie</p>

<ul style="list-style-type: none"> - na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym 				<p>Podjęmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych</p> <p>informacyjnych poświęconych uzależnieniom, przemocy w rodzinie oraz przesłupczosci i jej skutkom (akcje, kampanie).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społecznosci lokalnej - wpływ na rozwój dzieci i młodzieży - pożądane zmiany budzenie wrażliwosci społecznej - kształtowanie prawidlowych postaw zyciowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj dzialan - liczba i kategoria adresatów - uczestników objętych dzialaniami 	<ul style="list-style-type: none"> - GKRPA - GOPS - ZI - UG - placówki oswiatowe - placówki kultury - placówki ochrony zdrowia - Polija - NGOs 	<p>2017-2019</p>	<p>Organizowanie spotkan z rodzicami poświęconych bezpieczeństwu dzieci i młodzieży, włączanie rodziców w dzialalnosć edukacyjno-informacyjną.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomosci rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj spotkan - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oswiatowe - Polija 	<p>2017-2019</p>	

CEL OPERACYJNY 4.: Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodzin.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie metod pracy społecznej oraz jej rozszerzanie poprzez udział w szkoleniach w oparciu o pracę z rodziną i na jej rzecz.	2017-2019	GPS PCPR	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń - liczba uczestników - liczba rodzin objętych wsparciem	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej - podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy
Podjęcie starań w celu zwiększenia częstotliwości patrolowania i wizytowania miejsc publicznych w gminie przez Policję.	2017-2019	UG RG Policja	- liczba uczniów - rodzaj nagród	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców
Zapewnienie rodzinom, dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia.	2017-2019	UG RG	- liczba zrealizowanych inwestycji	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - podniesienie komfortu życia

- osiągnięcie zamierzonych zmian w funkcjonowaniu rodziny				
- podwyższenie poziomu wiedzy - poprawa funkcjonowania rodziny - objętych wsparciem	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	GOPS	2017-2019	Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadru pracujących z rodziną w tym przede wszystkim asystenta rodziny.
- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - zapobieganie marginalizowaniu i wykluczeniu społecznemu rodzin - podbudowanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przyswajających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa - w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów	UG RG GOPS GKRPA ZI placówki oświatowe placówki ochrony zdrowia placówki kultury świeńce wiejskie NGOS Kościoł	2017-2019	Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę jednostek organizacyjnych gminy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła.

5. REALIZACJA PROGRAMU

5.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordinatorem programu będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Gminy, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki opieki nad małymi dziećmi, placówki wychowania przedszkolnego, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mińsku Mazowieckim, Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, świetlice wiejskie, Kościół i społeczność lokalna.

5.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

Środki finansowe zaplanowane na realizację Programu w 2017 r. to 200 000,00 zł Kwota ta nie odzwierciedla wszystkich kosztów związanych z realizacją działań przez podmioty wskazane w programie. Nieuwzględnione są m.in. środki na zadania inwestycyjne, środki przeznaczone na świadczenia wychowawcze i rodzinne.

5.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoringiem i ewaluacją programu zajmować się będzie Zespół Monitorujący powołany zarządzeniem Wójta Gminy, wykorzystując informacje oraz dane ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwane od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych,

jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Badanie efektywności wdrożenia programu realizowane będzie w dwóch fazach – na początku i na końcu danego roku kalendarzowego w okresie obowiązywania programu. Zebrane w ten sposób informacje zostaną włączone do rocznego sprawozdania z realizacji programu, a następnie zostaną wykorzystane do opracowania do raportu podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. Ewaluacji programu będzie dokonywał Zespół Monitorujący.

Sprawozdania roczne z realizacji Programu przygotowuje Koordynator programu – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Kierownik GOPS-u przedstawia je Wójtowi i Radzie Gminy do końca marca danego roku kalendarzowego wraz z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2013-2015	10
Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2013-2015	11
Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2013-2015	11
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2013-2015	11
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu gminy w latach 2013-2015	12
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015	12
Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2013-2015	13
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2013-2015	13
Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2013-2015	15
Tabela 10. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w latach 2013-2015	15
Tabela 11. Wybrane powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015	16
Tabela 12. Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w Siennicy w latach 2013-2015	17
Tabela 13. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2013-2015	17
Tabela 14. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2013-2015	18
Tabela 15. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	20
Tabela 16. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2013-2015	21
Tabela 17. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Siennica usytuowane poza gminą	23
Tabela 18. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej gminy Siennica w roku szkolnym 2015/2016	33
Tabela 19. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2015/2016	33
Wykres 1. Problemy i niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniające się w gminie Siennica	24
Wykres 2. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami w gminie jest najbardziej niezadowolająca	25
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania edukacyjne, wychowawcze i profilaktyczne adresowane do rodzin z dziećmi?	26
Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?	27
Wykres 5. Czy oferta opieki przedszkolnej zaspokaja potrzeby mieszkańców gminy?	27
Wykres 6. Jaka jest jakość oferty edukacyjnej szkół w gminie?	28
Wykres 7. Jaka jest oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji?	28
Wykres 8. Jaka jest atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?	29
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	30
Wykres 10. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	30

